

Ikke redd for å tenke stort

Selskapet Energon X utvikler feltrasjoner og teknologier innen prosessering og matemballasje for arktisk klima. De har høye ambisjoner, og vil forbedre ernæringspolitikken til Forsvaret nasjonalt og internasjonalt.

AV IDA VALSØ | PUBLISERT 27. FEB. 2023 | OPPDATERT 2. MARS 2023

Energon Arktiske Feltrasjoner. Mange timer med forskning og utvikling gjenstår før den store valideringstesten til Forsvaret i starten av 2025.

Med seg har de et stort lag av forskere og næringsliv.

– For å få med oss samarbeidspartnere må vi tørre å tenke stort og ha høye mål, det sier daglig leder og grunnlegger Energon X, Martin Winge Austeen.

Selskapet som ble grunnlagt for drøyt tre år siden jobber med å utvikle feltrasjoner for arktisk klima – alt en fysisk aktiv person trenger for å være optimalt ernært gjennom en lang dag.

Savnet et godt nok tilbud

Austeen har selv erfaring fra idrettsbakgrunn som frikjører på ski. Han har alltid hatt et høyt aktivitetsnivå og vært opptatt av sunt kosthold og ernæring.

– Grunnen til at jeg startet Energon var at jeg var lei av det feltrasjonstilbudet som fantes. Jeg syntes ikke det var optimalt, og fikk ideer til hva som kunne vært bedre.

På bildet: Martin Winge Austeen. Fotograf: Anders Myklebust

Han hadde også kjennskap til studier fra Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) som viste at norske soldater har utfordringer med tilfredsstillende næringsopptak under feltøvelser med høy belastning.

– Studier viste at mange er underernært og mangler 50 % av næringen de trenger under feltoperasjoner. En direkte konsekvens av dette er nedsatt kapasitet og utfordringer med å opprettholde et kampdyktig forsvar, forteller Austeen.

Dermed var det tydelig at det også var behov for å utvikle neste generasjon ernæringsløsninger tilpasset forsvarets eksisterende og framtidige behov.

Forskningsbasert produktutvikling

I 2020 fikk Energon X finansiering til et forprosjekt i [DistriktForsk](#). DistriktForsk finansierer bedrifter som tar i bruk forskning i sitt utviklingsarbeid.

For Austeen og Energon X var det naturlig å starte med et forprosjekt for å bli bedre kjent med ulike samarbeidspartnere. Og målet var at det skulle lede til et hovedprosjekt.

– Verdien av forprosjektet i DistriktForsk var å bli bedre kjent med forskningsmiljøene, for det tar tid å bygge opp et hovedprosjekt. Når vi i tillegg samarbeider med de beste forskerne på feltet, gir den kvaliteten de bringer med seg en større tyngde for å få med andre industripartnere.

Martin Winge Austeen er daglig leder og grunnlegger av Energon X.

Skryter av dyktige samarbeidspartnere

Jørgen Lerfall, professor ved Institutt for bioteknologi og matvitenskap ved NTNU får skryt av gründeren.

– Jørgen og NTNU har vært med fra starten av. Det var Jørgen jeg snakka med først. Jeg presenterte ideen til ham, v starta en dialog med FFI og så søkte vi på DistriktForsk-prosjektet sammen.

Nå samarbeider de også med blant andre Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), RISE PFI, Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap ved NTNU, Nortura, Norilia, Rondane Produksjon, EGGS Design og Forsvaret Forskningsinstitutt (FFI).

– Mange gründerbedrifter tror de får til alt selv, men hvis du skal innovere noe som er helt nytt, må du ha med universitetssektoren på laget. Det er enklere å få med næringssektoren også da. Vi har fått med Nortura på laget for så utviklingspotensial i produktet og emballasjen vi utvikler, sier han.

Suksessfaktoren

– Som grunder må du ikke være redd for å tenke stort. Energon X skal forbedre næringsopptaket for personell i forsvaret nasjonalt og internasjonalt over tid. Først skal vi levere et mye bedre ernæringstilbud - som også er mer miljøvennlig - til det norske forsvar. Så skal vi til Amerika. Er det godt nok for Norge, er det godt nok for NATO, sier Austeen.

– I tillegg må vi fortsette å forske og innovere for å hele tiden rigge bedre prosjekt og lage bedre produkter. Vi må ha overlapp mellom prosjekter og vi blir aldri ferdig med å utvikle oss.

Austeen har alltid tenkt langsiktig, og etter DistriktForsk-prosjektet fikk Energon X støtte fra Innovasjon Norge og Handelens Miljøfond. Og så fikk de IPN-finansiering fra Forskningsrådet.

– Jeg leder selskapets FoU-arbeid, og tenker hele tiden på hva som er lurt å gjøre videre, og hvilke koblinger vi kan gå til nye prosjekter og oppgaver. Som for eksempel å samarbeide med PhD-prosjekt og masterstudenter gjennom større FoU-prosjekt.

Store planer for de neste årene

Det var Austeen som etablerte Energon X, men nå består firmaet av mange flere.

Rune Gjeldnes, Bernhard Rønning, Tore Bjørseth Berdal, Jan Selvig, Pål Hofstad og Frode Lien Otnes sitter alle i styr og er eiere. Sammen har de lang erfaring fra ekspedisjoner, forsvar, toppidrett, økonomi, kontrakter og sikkerhet – for å nevne noe.

– Vi utvikler nå en nyskapende feltrasjon som ikke har funnes tidligere. Produktet utvikles på laboratorium, ikke på kjøkken, og baserer seg på forskning målt i felt av mennesker på ekspedisjoner eller andre oppdrag. I tillegg til klinisk tester, gjennomfører vi intervjuer underveis.

Energon Arktiske Feltrasjoner.

I tillegg til det ernæringsmessige, skal Energon X utvikle en brukervennlig og fleksibel emballasje. De vil redusere plastbruk med 70 % og sørge for høy grad av brukervennlighet. I løpet av 2024 skal selskapet ha en prototype av sitt nye ernæringsprodukt klar, og i starten av 2025 skal produktet gjennom en stor valideringstest til Forsvaret.

Austeen gleder seg over alt de skal få til de neste årene, og over å få jobbe med så mange dyktige folk.

– Styrken vår er at vi har Europas beste konsortium på det vi skal forske på, og innenfor de fagfeltene vi skal jobbe på

Ligger ikke på latsida

Austeen har vært gründer så lenge han kan huske og beskriver seg selv som nysgjerrig, kreativ og glad i teknologi. Han kjenner mange dyktige forretningsutviklere, og har etter hvert blitt god på ideutvikling.

– De siste årene har jeg sett muligheter overalt. Nå jobber jeg med utvikling av et nytt strømselskap som kan bli banebrytende hvis vi lykkes, sier han.

Strømselskapet heter Celium AS og er en styringsteknologi og kommunikasjonsnode. Selskapet har nylig fått finansiering til et kvalifiseringsstøtteprosjekt i [Regionalt forskningsfond Trøndelag \(RFF\)](#).

I samarbeid med SINTEF Energi skal de utvikle en ny styringsalgoritme for koordinert bruk og lagring av energi. Tanken er at systemet kan fordele og frigjøre strøm der det til enhver tid er størst behov.

De håper det kan bidra til å redusere effektetterspørselen, spesielt i høylastperioder, og dermed bidra til en bedre utnyttelse av eksisterende strømnnett.

Meldinger ved utskriftstidspunkt 14. mars 2025, kl. 09.57 CET

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.